

How Did Everything Get Here?

Steve Flatt

Biblu WayWema ɔ̀ɛ̀ɛ̀

Togan sin gbediɛ

Biblu WayWema ɔ̀ɛ̀ɛ̀ tɔ̀n ɔ̀, sinsenzɔ̀ Biblu tɔ̀n e ma nɔ̀ ba lè ǎ é dè wɛ. Nũ taji e jí é nɔ̀ sɔ̀ ayi dɔ̀ é wɛ nyí ten enteneti tɔ̀n le kpo wema dijitalu le kpo dɔ̀. Azɔ̀ɔ̀sa Nũnywe Biblu Tɔ̀n Tɔ̀n Dò Togudo. Nũ e gbé nya wɛ IBKI dè é wɛ nyí ɔ̀ meɔ̀ɛ̀bũ e dɔ̀ jlɔ̀ é ni mɔ̀ Biblu kplɔ̀nkplɔ̀n le. dɔ̀ nũ gègè kpinkplɔ̀n dɔ̀ Mawu kpo jlɔ̀ Tɔ̀n kpo wu mɛ. Azɔ̀mɛvi le ɔ̀ na yi Institut ɔ̀ bo na mɔ̀ kúnnuɔ̀ewema dè alɔ̀. diplôme. È sixu kplɔ̀n nũkplɔ̀nme ene le dɔ̀ Enteneti jí alɔ̀ dɔ̀ azɔ̀ɔ̀sa le mɛ, gbɔ̀n Zoom jí, yí ye dɔ̀ alokan jí, sé ye dɔ̀ e-mail jí, e è zín é, alɔ̀ mɛ ɔ̀kpo ɔ̀kpo, gbɛ̀ta le, alɔ̀ sinsen le nɔ̀ zán dɔ̀ wendagbejjilazɔ̀ yetɔ̀n mɛ. IBKI nyí tutoblonunu e è yí gbè na é dè ǎ.

Mí dɔ̀ wusyen lanme nú wɛ ɔ̀ a ni kplɔ̀n Biblu towe bo na dɔ̀ tuùn lee nũ e è ɔ̀ dɔ̀ nũkplɔ̀nkplɔ̀n ene le mɛ é alɔ̀ nũ e è ɔ̀ dɔ̀ Biblu ɔ̀ɛ̀ɛ̀ mɛ le é sɔ̀gbe gbɔ̀n é. jɔ̀ten ɔ̀evo. "Commentaires" e è nɔ̀ xlé dɔ̀ nũkplɔ̀nkplɔ̀n Institut International de la Connaissance Biblique (IBKI) mɛ le é wɛ nyí. linlin mɛ e wlan wema ɔ̀ le é alɔ̀ mɛ e xò ye kplé le é tɔ̀n. Hwehwe ɔ̀, linlin le nɔ̀ mɔ̀ ten dɔ̀ kplɔ̀n nũ e è nɔ̀ sè le é, video le kpo wema le kpo mɛ, mɔ̀jen é nɔ̀ lé nyí gbɔ̀n é. ɔ̀ tinme Biblu tɔ̀n le ɔ̀ɔ̀hun; bɔ̀, dɔ̀ nũkplɔ̀nme wenjatɔ̀ le, sinsenzɔ̀watɔ̀ le, pastɔ̀ le, vɔ̀sanúxwíemawutɔ̀ le kpo kplɔ̀nyiji-alavɔ̀vi le kpo tɔ̀n mɛ.

A dɔ̀ na nɔ̀ gbéjé nũ e mɛ ene le ɔ̀ le é, linlin yetɔ̀n le kpo nũkplɔ̀nme yetɔ̀n le kpo bí kɔ̀n hwebĩnu dɔ̀ azɔ̀ towe wɛ é nyí ɔ̀ a ni ba, tunwun jlɔ̀ Mawu tɔ̀n bó bló.

Bo na dɔ̀ tuùn ɔ̀ nũkplɔ̀nme ɔ̀ɛ̀ɛ̀ nyí nugbò ǎ jí hũn, xà lileɔ̀gbeɔ̀evome Biblu tɔ̀n vovo le, bo kɔ̀n xókwintintɔ̀ Biblu tɔ̀n le kpo xókwintinwema Biblu tɔ̀n le kpo dɔ̀. kplɔ̀n tinme xókwín alɔ̀ xógbɛ e è ma tuùn ǎ le é tɔ̀n. Mi ɔ̀ miɔ̀ée dɔ̀ tinme xógbetintɔ̀nwema ɔ̀ɛ̀ɛ̀ tɔ̀n wu, dɔ̀ xógbetintɔ̀nwema le nɔ̀ na. tinme xókwín le kpo xógbɛ le kpo tɔ̀n sín gbè nukɔ̀ntɔ̀n ɔ̀ mɛ kaka je lee è nɔ̀ zán ye gbɔ̀n ðin é jí.

Tinme xókwín le kpo xógbɛ le kpo tɔ̀n nɔ̀ huzu dɔ̀ hwenu e dɔ̀ yi yi wɛ é. Gɔ̀ na ɔ̀, è sixu lile xókwín Glekigbe tɔ̀n gègè dɔ̀ xókwín ɔ̀kpo mɛ, e sixu hen tinme nukɔ̀ntɔ̀n ɔ̀ gblé é.

A ni jó Mawu dɔ̀ bonu é ni xlé ali wɛ dɔ̀ Xó Mímé Tɔ̀n Biblu ɔ̀ kpinkplɔ̀n mɛ.

IBKI nɔ̀ na gbè bɔ̀ è nɔ̀ yí nũkplɔ̀nme yetɔ̀n le bí mlémlé bo nɔ̀ lé dè ye tɔ̀n nú nũ e ma nyí ajɔ̀wiwa tɔ̀n ǎ le é. Sè è sixu má vɔ̀nu ɔ̀, è ka na sà, ɔ̀ɔ̀, alɔ̀ yí akwe dɔ̀ wema le alɔ̀ nũkplɔ̀nkplɔ̀n le mɛ ǎ.

Randolfu Dunn, Gǎn

Kàn nũ byɔ̀ mĩ: info.IBKI.glensigbe@gmail.com

Enteneti tɔ̀n: IBKI-Glensigbe.html

Ně Nũ le Bĩ ka Wà Fí Gbɔn?

Nũdídó le we à alǒ Big Bang we à?

Ně nũ le bĩ ka bé gbɔn? Fite nũ le bĩ ka gosin? Nũ nukɔntɔn e gbetɔ nɔ mɔ nukúnnú je me le é we nyí nũ e lelě dó è le é, gbè e dò kóxota é. Nú ví kpeví dè wá gbè elɔ me ɔ, é nɔ tuùn gbetɔ le kpo nũ le kpo hú lee é nɔ tuùn édée gbɔn é. É nyí nũnywe dè dó nũ e dò kóxota le é wu hú nũ e dò xome le é wu. Hwenu dò yiyi we é ɔ, ye je mimɔ jí dɔ nũkanbyɔ le tĩn dó fí e nũ ene le bĩ gosin é wu. Ví kpeví dè sixu je nũ kanbyɔ jí dó fí e é gosin é wu bɔ nũkanbyɔ ene le nɔ bɔkun dò bĩběme. Yɔkpɔvu dè sixu dɔ: "Fite sunví e dò jinukúnsin le é ka gosin?" Hwehwe ɔ, nũkanbyɔ klewun dè nɔ mɔ xósin klewun dè. Nú mejitɔ ɔ nyí nũdítɔ nú Mawu, Klisanwun ɔ, xósin ɔ sixu nyí dɔ, "Mawu we sɔ ye dó fine." Nú mejitɔ ɔ nyí me e ma dɔ nũ nú Mawu ǎ é, me e ma dɔ nũ nú Mawu ǎ é ɔ, xósin ɔ sixu nyí dɔ, "dò hwenu línlín dè ɔ, nũ dɔxó dè gbà bɔ nũ le je jí dò weke ɔ me."

Ee ye dò susu we é ɔ, nũkanbyɔ le nɔ syen d'ejí, é nɔ nyí "ně sunví le ka yí fine gbɔn" alǒ "ně sunví le ka yí fine gbɔn" keɔ ǎ. Ně mí ka nɔ tinme sunví wɔbuwɔbu e dò xwè weziza tɔn livi mɔkpan me le é gbɔn? Ně mí ka nɔ tinme lee agbaza gbetɔ tɔn, taglome gbetɔ tɔn, ayixa, alǒ nukún tɔn góngón sɔ é gbɔn? Ně mí ka na tinme sɛn kpo nũ e dò nũnywe xwitixwiti linu bo hen nũ ene le bĩ dó bú le é kpo bĩ gbɔn? Fite nũ ene le bĩ ka gosin? Nũkanbyɔ e góngón hú mɔ le é nɔ byɔ xósin e góngón hú mɔ bo lé sɔgbɛ le é. Mĩ ba xósin e sɔgbɛ le é, bɔ ye na dɔ xwi xá nũkanbyɔ le kpo nũkanbyɔ le kpo. É lé sɔgbɛ dɔ mĩ ni kàn nũ byɔ dó fí e é gosin é wu, bo byɔ xósin e sɔgbɛ é kpodo nũ e è tuùn le é bĩ kpo, bo lé dó linlin dɔgbɛ dò nũkanbyɔ meɔesunɔ tɔn le kpo me e nɔ gbé nũ nú me le é kpo nukɔn. Enyi mí yí gbè nú xósin e ma nyí nugbǒ ǎ é dè alǒ ee è ma sɔnũ na ganji ǎ é dè ɔ, é nɔ zun nũnywe mĩtɔn.

Mi je mimɔ jí dɔ nu e dɔ ɔ bi sin jɔten ɔ, jɔten dè we bo hu hlɔnhlɔn, jɔten e dɔ hlɔnhlɔn kpodo nũnywe dɔxɔ kpo bo nyí jɔten e dɔ walɔ dɔgbɛ kpodo walɔ dɔgbɛ kpo. Dò tinme tɔn me ɔ, è nɔ yl jɔten ene dɔ Mawu. Nũ e Pɔlu dɔ dɔ Hlɔmanu lée 1:20 me é dè: "Sín hwenu e Mawu dó gbɛ ɔ, è nɔ mɔ jijɔ tɔn e è ma nɔ mɔ ǎ lée, hlɔnhlɔn tɔn mavɔmavɔ ɔ kpódó nũ e é nyí é kpó cédécédé, bɔ è mɔ nukúnnú je nũ e é bló lée wú, bɔ gbetɔ lée dó hwejijɔ dèbũ ǎ." Hwe Pɔlu tɔn jɔ. Enyi a ma sixu kpɔn lelě dó bo kpɔn nũ e è bló le é bo mɔ dɔ kúnnudɛnú dɔxó dɔxó e dò fine nú Mawu ene e hugǎn gbetɔ tɔn, hlɔnhlɔnɔ, nũnywetɔ, walɔ dɔgbɛ tɔn é sukpɔ tawun ǎ ɔ, ete ka sixu dèxlé we?

Fite nũ le bĩ ka gosin? Nũ bĩ we gosín Mawu Nũbĩwúkpétɔ séxwé kpódó ayíkúngban kpó tɔn gón, é we yí wǎn nú mí, bó dó mí kpódó nũ e mí nɔ mɔ lée bĩ kpán.

Sén jwamwɔ tɔn wɛ à alǒ Hlɔnhlɔn e zɛ hlɔnhlɔn gbɛtɔ tɔn wu é wɛ à?

Hwenu e è kàn nǔ byɔ ε dó fí e é gosin é wu é ɔ, nukúnnúmɔjɛnǔmɛ Klisanwun ɔ tɔn wɛ nyí ɔɔ gbɛ elɔ ɔɔ na ɔɔ bíbǔmɛ e zɛ hlɔnhlɔn gbɛtɔ tɔn wu é ɔɔ. Biblu ɔ sín bíbǔmɛ tlɔɔ, Xó Mawu tɔn ɔɔ "Đò bíbǔmɛ ɔ, Mawu ɔɔ jixwé .skpo ayikúngban ɔ kpo." (Bíbǔmɛ 1) Nǔ ɔɔkpo ɔ wɛ è ɔɔxlé azɔn mɔkpan ɔɔ wemaɔ ɔ mɛ. "É nɔ blá wǛziza dó awu ɔɔhɔn, é nɔ dlɛn jinukúnsin goɔɔ ɔɔhɔn, bo nɔ sɔ xɔ tɔn e ɔɔ aga lɛ é sín atínkpo lɛ ɔɔ sin yetɔn lɛ jí. É sɔ akpókpó lɛé dó ɔɔ kékéví tɔn, bó nɔ xá jɔhɔn sín awa lɛé jí. É sɔ jɔhɔn dó húzú mɛsɛntɔ tɔn lɛé, bó sɔ myɔ dó húzú mɛsɛntɔ tɔn lɛé. É sɔ ayikúngban ɔ ɔɔ dodó tɔn jí." (Đɛhan 104) Mǔwɛ ɔɔ nǔ e ɔɔ fíné lɛé bí? Mawu wɛ bló - Mawu Tó ɔ, Ví ɔ kɔdó ɔ Yesinsen ɔ kɔ.

Also, Kolosinu lɛ 1:16, ɔɔ "Đó é wɛ dá nǔ bí, nǔ e ɔɔ jixwé lɛ é kpo ee ɔɔ ayikúngban jí lɛ é kpo, nǔ e è nɔ mɔ lɛ é kpo ee è ma nɔ mɔ à lɛ é kpo, é na bo nyí axɔsuzinkpo lɛ, hlɔnhlɔn lɛ, acekpikpa lɛ, acekpikpa lɛ ɔ, é wɛ dá nǔ lɛ bí, bo lɛ nyí étɔn. É wɛ dá nǔ lɛ bí je nukɔn nú nǔ lɛ bí, bo nǔ lɛ bí ɔɔ kɔ." Xósin enɛ lɛ wɛ nyí nú Klisanwun ɔ. Nǔ nǔ lɛ bí ka wá je fí gbɔn? Hlɔnhlɔn e hugǎn gbɛtɔ tɔn é ɔɔ ɔɔ fine.

Amɔ, nú mɛ ɔɔɔɔ na hɛn linlin e ɔɔ ɔɔ hlɔnhlɔn jwamwɔ tɔn lɛ wɛ zɔn bo nǔ lɛ bí wá é ɔ, ye nɔ mɔ yedéé ɔɔ tɛn e mɛ ye ma tuùn nǔ ɔɔbǔ bo na cyɔn alɔ ye jí ɔɔ à é mɛ.

Nǔ taji wɛ wɛ ɔɔ wɛkɛ ɔ mɛ. Nǔ lɛ tɛn bo hlɔnhlɔn lɔ tɛn. Tagba ɔ wɛ nyí ɔɔ nǔ e ɔɔ ayikúngban jí lɛ é alǒ hlɔnhlɔn ɔɔ kún ɔɔ hlɔnhlɔn nǔɔɔɔ tɔn ɔɔ ɔɔ yedɛsunɔ mɛ ó. Nǔ e ɔɔ nǔ mɛ é nɔ ɔɔ nǔ ɔɔ devo à. Atínkén ɔɔ nɔ bló atínkén ɔɔ devo ɔɔ jwamwɔ linu à. Nǔ lɛ kpo hlɔnhlɔn kpo ɔɔ xixo wɛ hwebǔnu. Azɔn nabi a ka kɔ sè bo akwé lɛ ɔɔ nú mǔ ɔɔ wɛkɛ mǔtɔn elɔ ɔɔ ɔɔɔkpo wɛ? É ɔɔ nú mǔ ɔɔ hwesivɔ mǔtɔn e nyí sunví e ɔɔ sunví wɔbɔwɔbɔ e nɔ nyí Voie lactée é mɛ é kɔ ɔɔ xwè vlɔ mɔ. É ɔɔ ɔɔ ɔɔ xwè liva ɔɔkpo gudo ðin ɔ, hwesivɔ mǔtɔn na wá zán hlɔnhlɔn tɔn bí. É ɔɔ ɔɔɔkpo wɛ. Enyi nǔ e ɔɔ wɛkɛ ɔ mɛ lɛ é kpo hlɔnhlɔn kpo wɛ ɔɔ wɛkɛ ɔ mɛ ɔ, fí tɛ nǔ enɛ lɛ ka gosin? Đò sén jwamwɔ tɔn linu ɔ, ye dá yedéé à. Fite ye ka gosin? Đò sén jwamwɔ tɔn linu ɔ, ye ɔɔ ɔɔɔkpo wɛ bo na ɔɔ ɔɔɔkpo wɛ. Mǔka ɔɔ hlɔnhlɔngbá ɔɔxó ɔ ayí ɔɔ bíbǔmɛ? Nǔnywɛ xwitixwitizɔwatɔ lɛ tuùn xósin ɔɔ à.

Nǔnywɛ xwitixwiti sín nǔkplɔnmɛ e ɔɔ ayí ðin é ɔɔ ɔɔ hwedɛbǔnu e è ɔɔ wɛziza é ɔ, nǔ e ma ɔɔ gbè à lɛ é mɛ wɛ é nɔ gosin. Nǔlinlɛn enɛ ðɔn mɛ tawun, kabí? Đò wema e è ɔɔtɔn ɔɔ hwenu línlin ɔɔ é à é ɔɔ mɛ bo è nɔ ylɔ ɔɔ "Issues and Evolution" ɔ, é ɔɔ nǔ enɛ tlɔɔ ɔɔ, "Nǔ e è lin ɔɔ gbè ɔ bí gosin nǔ e ma ɔɔ gbè à lɛ é mɛ é ɔ, akwé égbé tɔn ɔ wɛ ɔɔ na lin ɔɔ é ɔɔ nǔ ɔɔ nǔkanbyɔ elɔ, 'Étɛ ka nyí gbè?' é ɔɔ nǔnywɛ xwitixwiti sín nǔ lɛ mɛ." Nǔ e ɔɔ taji é wɛ nyí ɔɔ mɛ ɔɔɔɔ nɔ ɔɔ ɔɔ nǔ e zɛ hlɔnhlɔn gbɛtɔ tɔn wu é ɔɔ kún tɛn ó é ɔɔ na ɔɔ ɔɔ nǔ e ma ɔɔ gbè à é ɔɔ mɛ wɛ gbè ɔ gosin. Amɔ, enɛ nɔ zɔn ɔɔ.

nũnywe xwitixwiti égbé tɔn sín nukúnme. A ka ko sè linlin e ɔɔ nũ le nɔ jì yedée é kpón, linlin e gbakpé dò xwè kanweko 19gɔ ɔ me é we nyí ɔɔ nũ e ma dò gbè ǎ le é me we gbè ɔ gosin nugbô à? Me hwexónu tɔn le nɔ dɔ nũ ɔɔ sɔ sín fún e è nyló dó sín me é we nɔ gosin nũvínúví le me nugbô. Ah, amɔ, akowé nukúnɔjei dé wá bɔ è nɔ ylɔ e ɔɔ Louis Pasteur. A sixu ko sè xó tɔn, é ɔaxó dò anɔsin me. Pasteur gbɔn nũ kpón kpón gègè gblame bo ɔexlé ɔɔ nũ e è ɔɔ gbè kún sixu gosin nũ e ma dò gbè ǎ le é me ó é sɔge. A ka mɔ nũ je xó ɔ wu à? A ka mɔ ɔɔ me ɔɔɔ nɔ ɔɔ gbè elɔ kpo weke ɔ kpo dò ali dé nu ɔ, ye ko tɔn tɔge à?

Nũnywe xwitixwiti dɔ na gbé éɔé cobo na dɔ linlin e ma nyí nũɔɔ le tɔn ǎ é. Hwenu e mi ɔɔ nukanbyɔ elɔ kɔn we ɔ, "Fitɔ nu bi ka gosin?" Hwenu e è dè nũ e è na cyan é kɔ é ɔ, hɔnhɔn nũɔɔ tɔn e hugǎn gbɔtɔ tɔn é dé tɔn, alɔ sɔn jɔwamɔ tɔn dé jen tɔn. Nũ ɔɔ dè bɔ è na sɔ ǎ nugbô. Hɔnhɔn e hugǎn gbɔtɔ tɔn é dé dɔ na tɔn.

È bló bɔ é dò fí à alɔ é dò fí dò jlɔ me we?

Lin tame dó lee nũɔge livi mɔkpan we gɔ gbè mɔtɔn me gbɔn é jí, bɔ ye me ɔɔ gédé bo lé gédé hú nũ e gbɔtɔ bló le é ɔɔ. Dò xóge ɔɔ me ɔ, nũnywe ɔaxó dé dɔ na ko cá kàn xá hɔnhɔn ene e ze hɔnhɔn gbɔtɔ tɔn wu bo sɔ nũ le bí dɔ fí é. Kàn livi kanweko mɔkpan we dò agbaza mɔtɔn me tawun. A ka tuùn ɔɔ hũn kɔvɔ kɔvɔ ɔɔ dɔ dɔ tuto lɔnkanɔ tɔn dé bɔ é syen hú tuto alokan tɔn e dò toxo e me gbɔtɔ 30 000 dè é à? Nũ ene jiwú à cé? Nũkanbyɔ ɔ we nyí ɔɔ, "Nũ e gbɔtɔ bló bɔ mɔ na jlé dó nũnywe xwitixwiti sín nũ le wu é ka tɔn à?" Dò nukún alokan e dò toxo e ɔaxó sɔ New York City é dé me é me kpón. Lin tame dó nũ e nɔ ɔɔ nũ le é bí jí, kàn e gɔngón le é bí jí, nũ e nɔ zón bɔ sateliti nɔ yì jí é jí. Lin tame dó nũ e byɔ nũ ene me le é bí jí. Dò nukún me bo kpón ɔɔ meɔ ɔɔ nú we ɔɔ meɔbũ kún bló nũ ene ó. Meɔbũ dè ɔɔ ɔɔ ǎ, tuto ɔɔ tɔn ǎ, bɔ meɔbũ ka bló nũ ene bí ǎ, amɔ, é je kpowun. Xlonɔ ɔaxo e ɔɔ ge ɔ me ɔ na dɔ nu ene ɔ ǎ. Nũlinlen taji ɔ ɔɔ enyi mɔ mɔ nũ e vewũ sɔmɔ é dé ɔ, mɔ nɔ lin ɔɔ nũ e è bló é kpo nũnywe kpo we. Dò é cí nũkiko ɔɔhun ɔɔ è ni lin ɔɔ è bló nũ e gbɔtɔ bló é ɔɔ bɔ è ma bló tuto tɔn kpo nũ e é bló é kpo ǎ wutu ɔ, né é ka nyí nũkiko dé sɔ ɔɔ è ni lin ɔɔ è kún dɔ tuto dé dò nũ ene le e gbɔtɔ ma bló ǎ le é me ó, bɔ ye me ɔɔ ka syen hú mɔ? Tame linlin gbɔtɔ tɔn, agbaza gbɔtɔ tɔn, ayi - system filtration ɔaxo bi ɔɔ ge ɔ me. Nũnywe xwitixwitizwatɔ dé ɔɔ dò xójlawema dé me dò azǎn yɔwe dé ɔɔ ali e hun bɔ proteine ɔɔ na je kpó dò ten tɔn me dò jlé jí é - ali e hun bɔ ene na je é we nyí 1 x 2,02 x 10 bɔ è sɔ yì hɔnhɔn 239gɔ ɔ jí. Nũ e je é we à alɔ è bló tuto tɔn? Nũɔtɔ ɔ yí gbe nú akpáxwé dé léé ɔɔ Dehan 19:1 hwenu e Davídi wɔn ɔɔ: "Jinukúnsin ɔɔ susu Mawu tɔn jlá we, bɔ jɔnukúnsin ɔɔ alb tɔn sín azɔjlá we." Nũ e è bló é dé tɔn nugbô bɔ é nyí ɔɔ tawun.

Nũ e ze hɔnhɔn gbɔtɔ tɔn wu é we à alɔ nũ jɔwamɔ tɔn?

Nũ e ze hɔnhɔn gbɔtɔ tɔn wu é we. Nũ e è bló é we à alɔ awovínú we à? É dɔ na ko nyí nũ e è bló é. Amɔ, nũ e dò jɔwamɔ linu le é ka lo .

Gbedotó ene tɔn we à? Un dò me gègě mɔ we dò gbè mĩtɔn me bo dò gbesisɔme bo na yí gbè dɔ Gbedotó dé dó na tĩn, amɔ, me gègě dò linlin we dɔ Gbedotó ɔ nyí hɔnhɔn dé dò weke ɔ me, hɔnhɔn dɔxó dé dò weke ɔ me, é nyí Mawu medesunɔ tɔn dé ă. Bo na dó wà mɔɔ, mĩ dó na gbéjé weke mĩtɔn kpón. Hwedelenu ɔ, mĩ nɔ mɔ nũ e gbɔn vo nú ene le é, amɔ, nũdídó gbetɔ e dò gbè elɔ me le é dó walɔ dɔgbe sín linlin e è jì ye na é dé. É kpaca me dɔ hwenu e a dò nũ e mĩ nɔ yɔ dɔ dɔgbe le é kpo nũ e mĩ nɔ yɔ dɔ nũ nyanya le é kpo dò bũ we dò ali jiwũ dé nu é à cé. Enyi a lekɔ yì Ejipunu le alò Indenu Amelika tɔn le alò Inca le alò Babilɔnunu le gón ɔ, togun dǎdǎe ma dó kancica dǎbũ xá yedǎe ă le é, bɔ dò kpaɔ me ɔ, sɛn yetɔn le dɔ yedǎe tawun. Sɛn ɔ gbé dɔ è ni ma hu me ó, é gbé dɔ è ni ma ja nũ ó, bo lé gbé dɔ è ni ma dó adingban ó. Sɛn xódóxáme tɔn le dò togun ene le dɔkpo dɔkpo me. É cí dɔ linlin e è jì me ene le dó nũ dɔgbe kpo nũ nyanya kpo wu é dé dò ayi yetɔn me dɔhun. Nũ dɔkpo ɔ we é nyí gbɔn gbè ɔ bĩ me. Etewu mĩ ka nɔ yɔ gbetɔ Hitler alò Saddam Hussein dɔ me nyanya dò gbè ɔ bĩ me? Enyi Gbedotó e dó walɔ dɔgbe é dé we dá mĩ ă ɔ, ete nũ nyanya ka na nyí? Nũnyanyawiwa na nyí nũ e un yí wǎn na é kpowun hú towe, bɔ nũ e mĩ yí wǎn na le é na sukɔ́ lee gbetɔ le sukɔ́ gbɔn dò ayikúngban elɔ jí é dɔhun, amɔ, é nyí mɔă.

È na mĩ linlin walɔ dɔgbe tɔn dé. Nũnywe walɔ dɔgbe tɔn nɔ gosin fí e ma nyí walɔ dɔgbe tɔn ă é ă. Enyi mĩ gosin só, kó kpo nũ e dò ayikúngban jí le é kpo me ɔ, fí te mĩ ka mɔ ayixa alò walɔ dɔgbe sín?

Mi je mimɔ ji dɔ nu e dɔ ɔ bi sin jɔten ɔ, jɔten dɔ we bo hugan gbetɔ sin jɔten, jɔten e dɔ hɔnhɔn kpodo nunywe dɔxo kpo, kpodo jɔten e dɔ walɔ dɔgbe kpodo walɔ dɔgbe kpo, bɔ dɔ tinme tɔn me ɔ, jɔten ene ɔ we nyi Mawu. Nũ e Pólu dɔ dɔ Hɔmanu léé 1:20 me é dǎe: "Sín hwenu e Mawu dó gbé ɔ, è nɔ mɔ jijɔ tɔn e è ma nɔ mɔ ă léé, hɔnhɔn tɔn mavɔmavɔ ɔ kpódó nũ e é nyí é kpó cédcédé, bɔ è mɔ nukúnnú je nũ e é bló léé wú, bɔ gbetɔ léé dó hwɛjijɔ dǎbũ ă." Hwe Pólu tɔn jɔ. Enyi a ma sixu kpón lelǎ dó bo kpón nũ e è bló le é bo mɔ kúnnudɛnú dɔxó dɔxó e dò fine nú Mawu ene e hugǎn gbetɔ tɔn, hɔnhɔnɔ, nũnywetɔ, walɔ dɔgbe tɔn é ă ɔ, ete ka sixu dɛxlé we?

Fite nũ le bĩ ka gosin? Mawu Nũbĩwúkɛtɔ́ sɛxwé kpódó ayikúngban kpó tɔn e yí wǎn nú mĩ, bó dó mĩ kpódó nũ e mĩ nɔ mɔ léé bĩ kpán é gón.

Nùkɔnkɔn Nùblawukúnúme Tɔn # 1001 Steve Flatt

Nùkanbyɔ le

1. È ka sixu mɔ nukúnnú je hɔnhɔn mavɔmavɔ kpo lee Mawu nyí gbɔn é kpo wu ganji gbɔn nũ e Mawu bló le é gblame à?

Eɛn ___ Eo ___

2. Nǎ è ka dá nũ le gbɔn?

dé. ___ È tuùn ă

b. ___ Gbè dɔxó dé gbà

c. ___ hɔnhɔn mavɔmavɔ tɔn we dá

d. ___ Nũ e dọ aga lẹ é dẹ ǎ .

3. Dọ nũ we e dọ wẹkẹ ɔ me lẹ é me ɔ, dẹtẹ è ka dá?

dé. ___ Ò kam biò

b. ___ Hlɔnhlɔn

c. ___ dẹ ǎ

4. Nũdídọ lẹ nyí nũɔnũ.

Nugbo ___ Adingban ___

5. Dọ survival of the fittest dọ kanlin lẹ sín gbè me wutu ɔ, walɔ dągbe e è jì me na é dẹ ka dọ gbetó lẹ me ǎ à?

Nugbo ___ Adingban ___

Tutoblonunu E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É

Randolf Dunn, Gän, Roberto Santiago, Gän
biblu qò Enteneti jí

Azɔme 1 - Wen Mawu tɔn

NÉ Nŭ Ie Bĩ ka Wà Fí Gbɔn?

Gbetɔ e nyí Mawu é .

Klisu - Mawu sín nŭbudo xexó

e kúnklá Mawu Ie é

Sín Gbè me káká je kú jí - Gbetɔ

Kúkú ɔ Bló Hwlengán .

Wen Wenɔagbe-Wema Ie Tɔn Ie

Azɔme 2 - Tónúsíse nŭ Klisu .

Hwenu Je Nukɔn nŭ Klisu

Hwenu Klisu Dò Ayikúngban jí

Hwenu Klisu Gudo

Hwenu e na wá fò qò ayikúngban jí é

Hwenu e è na wá gbeta ɔ kɔn é

Sín Kú jí Gbɔn Akluzu jí Kaka je Gbè Me Xóxó

e kúnklá hwesɔke me Ie é

Yehwesin Klísu tɔn .

Cours 3 -Gbɛ Yɔyɔ Dò Klisu Me

Axɔsuɔuto e è ma sɔ alɔ dó bló na ã é

Mesentɔ e qò Axɔsuɔuto ɔ me Ie é .

Nŭgbododó Klisu Tɔn Nukɔntɔn Ie Asúkúsi

Ie kpo Me Devo E Dó Hudo Anɔsin Gbigbo

Tɔn Ie É kpo

Gbè Meɔéekannuninɔ Tɔn .

Xexó Wuvésexáme Tɔn

Wen e qò wema Ie me é Sinsɛn Mawu qò

Yesinsɛn kpo Nŭgbo kpo me .

Nŭkplɔnkplɔn nŭ Akwé Biblu Tɔn Ie

Biblu E É Sɔ Tenme É

Biblu Sín Kpléklé

Nŭ abkpa Ie kpo Nŭjledonŭwu Ie kpo

Azɔme 4 - Su qò Klisu me

Jezu Nazaletinu ɔ

Gbe Klisu Tɔn

Bŭ qò Klisu me

Xó e è qò dó Wuvéwu Ie é

Agbaza, Lindɔn, Ye - Fite Ye Ka Nɔ Yi Hwenu E A Kú É? Abɔwliwli

kpo Me gbibe kpo

Gbɔjezán Mawu tɔn

Nŭɔqíqó Ie je nukɔn nŭ Bībɛme Nŭɔqíqó Ie

Eblée Ie .

Azɔme 5 - Mexoxwe Dò Klisu me

Nŭkplɔnme Akluzu Tɔn Me Mawu

Tɔn Xɔgbigbázɔ ɔ Nŭkanbyɔ Daxó

Hugān E É Kanbyɔ Gbɔn Gbezán

Nu Meɔée Dò Klisu Me Gbè Daxó

Hugān É

Akpáɔdídó Ie Din kpo Kaka sɔyi kpo Gbetɔ

Nugbò Ie Nyí Gbetɔ Mawu Tɔn Ie .

Gbè Xógbe Jiwŭ Ie

Azɔme 6 - Biblu kplɔnkplɔn .

Yinyɔ, Nŭjledonŭwu Ie kpo Nŭɔqíq'ayí Ie kpo

Gbigbo Mímé

Daniyeli

Nŭɔexléme Jezu Klisu Tɔn

Nŭwlanwán Ie sín Abwe

Nŭkplɔnme & Nŭwiwa Ie Sín Xwè 100

J.H.M.

Biblu Kpléklé kpo Liledógbɛɛvome kpo

Sinsɛnzɔ Égbé Tɔn Ie - Nŭwlanwán Ie we à alò Akwé Ie we à?

Jezu sín kúnkan - Tablo qé

Azɔɔsa E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É qò kancica xá gbè devo Ie qò .**biblu qò Enteneti jí.**